

به نام خدا

درس: اقتصاد کشاورزی
موضوع: بررسی کشت دانه های روغنی در ایران

استاد: دکتر سید محمد مستولی زاده
ارائه: صدف کاشیان - فاطمه خیرالدین

مقدمه: اهمیت دانه های روغنی

- نیازهای دارویی، غذایی و گرمایی

- کاهش ضریب وابستگی به واردات روغن نباتی و کنجاله و دانه های روغنی

- نقش تولید دانه های روغنی

اهمیت رونق تولید و توسعه کشت دانه های روغنی در کشور

- اثرات افزایش تولید دانه های روغنی
- مشکل اصلی امنیت غذایی : تأمین پروتئین و سرانه انرژی و مواد غذایی
- طرح خود کفائی دانه های روغنی به ویژه کلزا : وابستگی بیش از ۸۵ درصدی کشور به واردات دانه های روغنی
- پایداری تولید: تغییر وضعیت حمایت های لازم و سیاست های بازرگانی و ارزی -وضعیت خرید تضمینی و تأمین اعتبارات
- ارتقاء وضعیت سلامت و بهداشت مردم: دسترسی به روغن های سالم و غیر ترانس

بذر گیاه گلرنگ

اشتغالزایی

– ایجاد و توسعه فرصت های

شغلی

(به ویژه در مناطق فقیر نشین)

چالش های توسعه کشت دانه های روغنی

۱- عدم تناسب قیمت های تضمینی

۲- عملکرد پائین

۳- عدم تأمین اعتبارات

۴- دسترسی به تکنولوژی (با توجه به تحریم ها)

۵- عدم وجود تعرفه های مناسب برای واردات

میزان دانه های روغنی 92-95- وزن : هزار تن

نام محصول	۱۳۹۲	۱۳۹۳	۱۳۹۴	۱۳۹۵
سویا	۲۸۷	۴۴۵	۱۶۶۷	۲۰۸۴
کلزا	۱۷	۵۲	۶	۵۳
افتابگردان	۳۱	۵۳	۸۰	۱۰۰
گلرنگ	۰	۲/۳	۰	۰/۵
پنبه دان	۰	۰	۱/۴۳	۲/۲۲
کنجد	۳۱	۳۲	۶۰	۸۰
سایر دانه های روغنی	۶	۱	۱	۹
جمع	۳۷۲	۵۸۵/۳	۱۸۱۵/۴۳	۲۳۵۸/۷۲

ارزش دانه های روغنی ۹۲-۹۵

ارزش : میلیون دلار

نام محصول	۱۳۹۲	۱۳۹۳	۱۳۹۴	۱۳۹۵
سویا	۱۹۲	۲۲۲	۷۲۸	۹۰۹
کلزا	۱۱/۹۴	۳۱/۶۸	۵/۱۸	۴۴/۳۶
افتابگردان	۵۵/۴۳	۸۴/۷۹	۱۳۶/۶	۱۲۶
گلرنگ	۰	۱/۱۷	۰/۰۱	۰/۳۶
پنبه دان	۰	۰	۰/۶۵	۱/۴۶
کنجد	۵۴/۷۸	۶۲/۷۲	۱۰۲/۶۶	۱۰۶/۹۱
سایر دانه های روغنی	۱۳/۵۲	۱/۳۲	۳/۱۹	۱۹/۹۹
جمع	۳۲۷/۶۷	۴۰۳/۶۸	۹۷۶/۲۹	۱۲۰۸/۰۸

طرح افزایش خودکفایی ۱۰ ساله

اهداف طرح :

✓ افزایش تولید دانه های روغنی ← افزایش تولید روغن نباتی
✓ افزایش تولید کنجاله ←

✓ افزایش درآمد کشاورزان

✓ افزایش پایداری در تولید محصولات دانه های روغنی

برنامه های عملیاتی

- سیاست های اجرایی
 - انتقال دانش فنی و تجربه های کشور های توانمند
 - اتخاذ سیاست های حمایتی برای توسعه مکانیزاسیون و تامین ماشین الات تخصصی
 - اعمال سیاست های حمایتی مالی از تولید کنندگان دانه های روغنی
 - ایجاد فناوری شبکه اطلاعات برای ارتقای مهارت، تجربه و دانش فنی نیروی انسانی فعال و کشاورزان
- مشارکت مردم
 - احیا و تجهیز بیش از ۱۰ تشکل موجود تولید کنندگان دانه های روغنی برای همکاری در توزیع نهاده ها
 - حمایت از شرکت های خصوصی تولید کننده بذور دانه های روغنی و تجهیز امکانات مورد نیاز ان ها
- سایر سیاست های پشتیبانی
 - تداوم خرید تضمینی دانه های روغنی
 - تامین بذر های اصلاح شده

بررسی پروژه

دلایل اجرایی نشدن پروژه :

- 1) اجرای نادرست قانون خرید تضمینی
- 2) تاخیر در پرداخت مطالبات کشاورزان
- 3) عدم تحقق وعده های داده شده

سه راهکار برای افزایش خوداتکایی در دانه های روغنی

(1) کاهش میزان واردات دانه های روغنی به ازای هر کیلوگرم خرید داخلی

(1) عدم اختصاص ارز مبادله ای به واردات دانه های روغنی

(1) افزایش تعرفه واردات و تخصیص منابع حاصل از آن به کاهش قیمت محصولات داخلی

منابع:

سایت ها:

- ❖ اندیشکده ارزش
- ❖ هوشمند خبری فارسی

مقالات:

- ❖ بررسی سهم دانه های روغنی تولید داخل و وارداتی در تامین مصرفی خانوار - علی هلالی - سال ۹۷
- ❖ مصاحبه پژوهشی بررسی وضعیت کشت دانه های روغنی در ایران - علی قنبری شیرسوار
- ❖ معیارها ، شاخص ها و استانداردهای تولید دانه های روغنی - وزارت جهاد کشاورزی

دانه های سفید کنجد با پوست

با تشکر از توجه شما